

SPRÁVNÍ PRÁVO – OBECNÁ ČÁST, SP I

přednáška č. 4

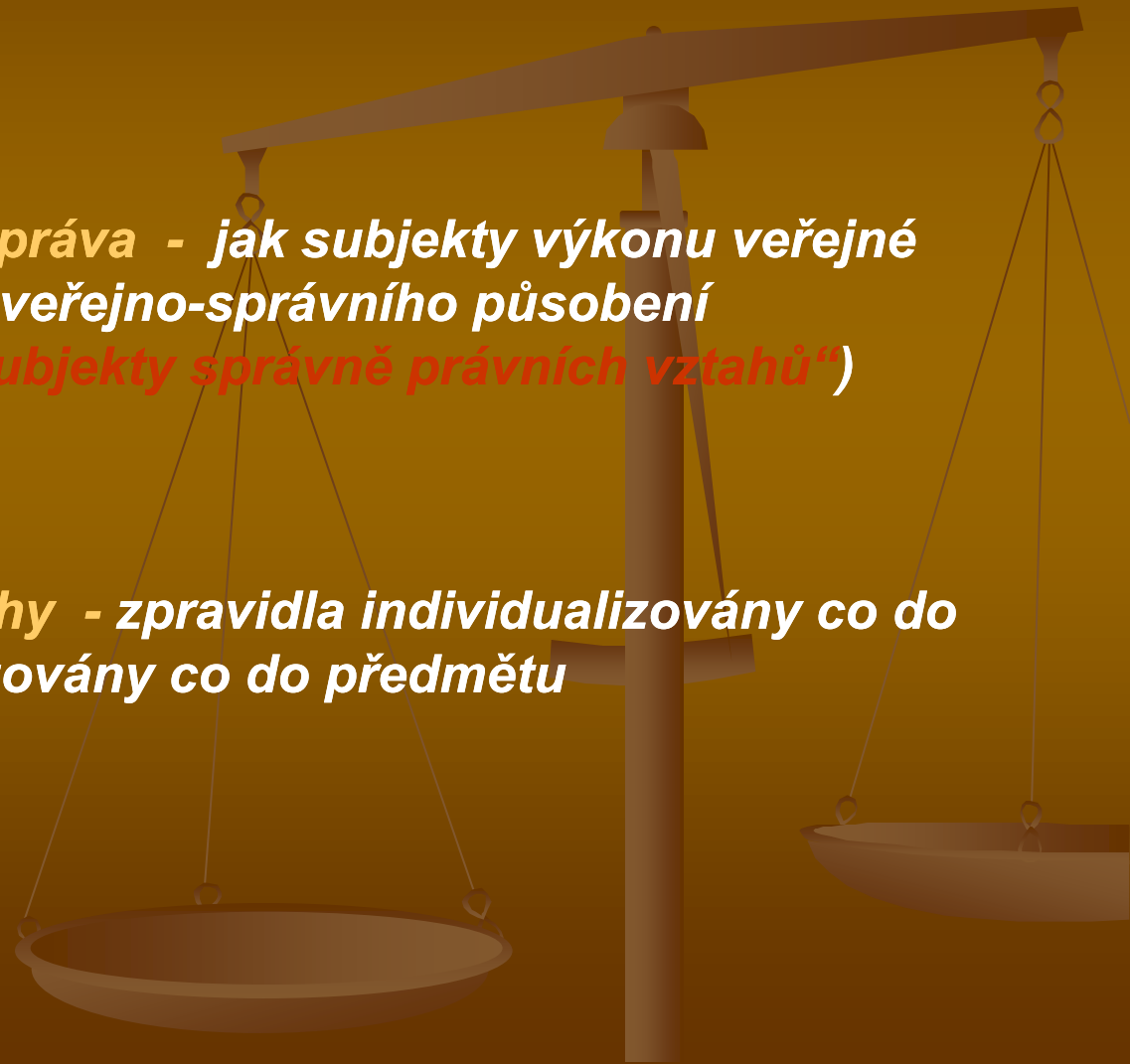
ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

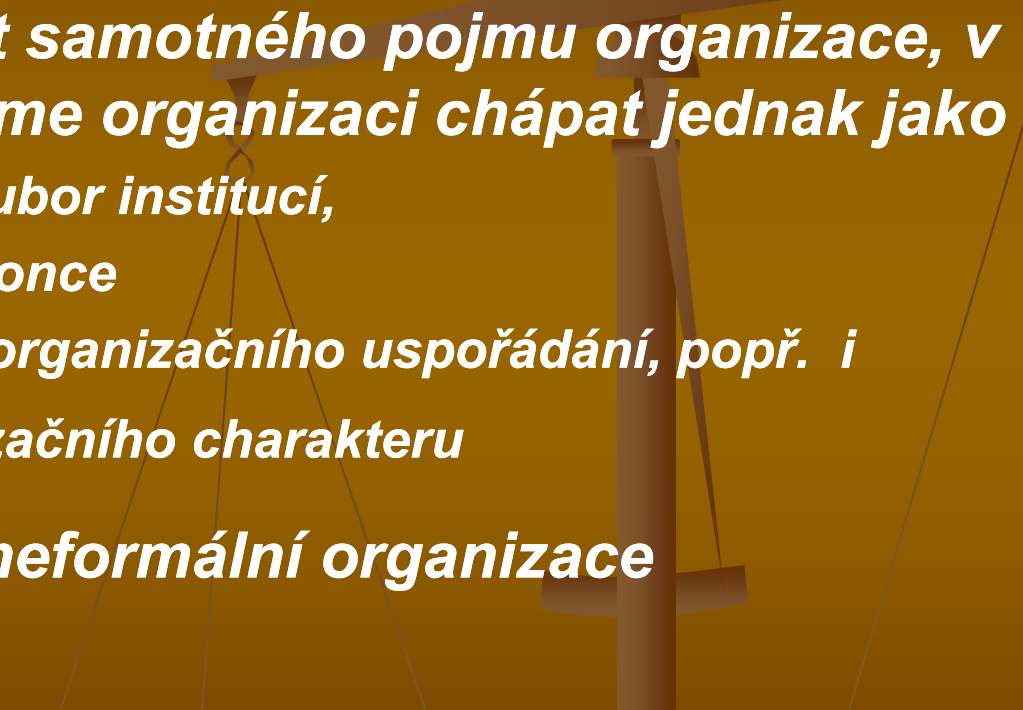
PrF MU, březen 2024
© petr průcha

Z předchozí přednášky

- *Subjekty správního práva - jak subjekty výkonu veřejné správy, tak adresáti veřejno-správního působení (nezaměňovat se „subjekty správně právních vztahů“)*
- *Správně právní vztahy - zpravidla individualizovány co do subjektů a konkretizovány co do předmětu*

K pojmu organizace

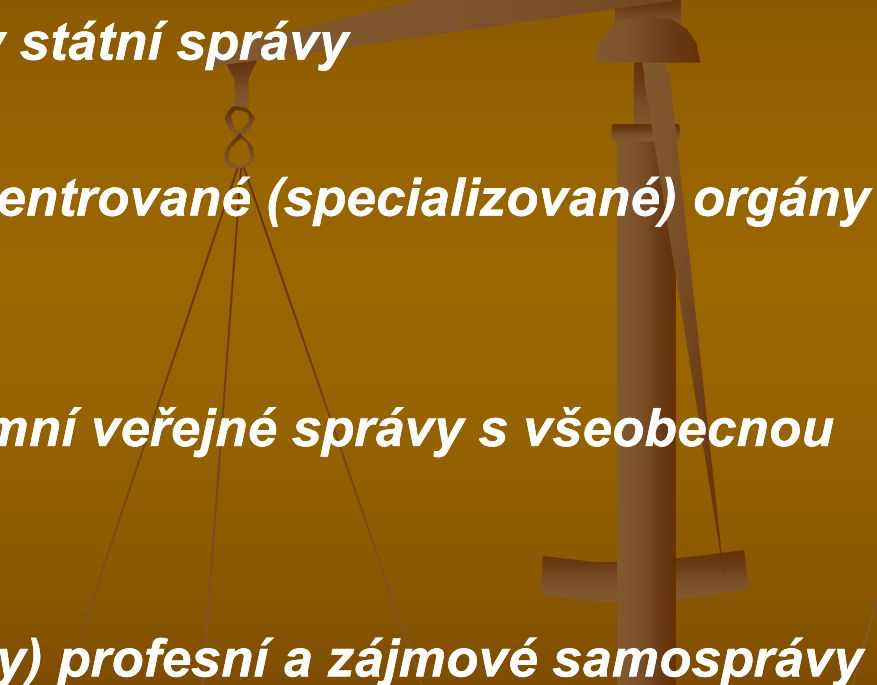
- *Mnohovýznamovost samotného pojmu organizace, v jejímž smyslu můžeme organizaci chápat jednak jako*
 - *instituci nebo soubor institucí,*
 - *strukturu, či dokonce*
 - *system určitého organizačního uspořádání, popř. i*
 - *činnost(i) organizačního charakteru*
 - *Tzv. formální a tzv. neformální organizace*
 - *Reorganizace*
-

Organizační principy, resp. systémy veřejné správy

- *princip centralizace a decentralizace, koncentrace a dekoncentrace*
- *princip územní a rezortní*
- *princip monokratický a kolegiální*
- *princip volební a jmenovací*

Výchozí struktura organizace veřejné správy

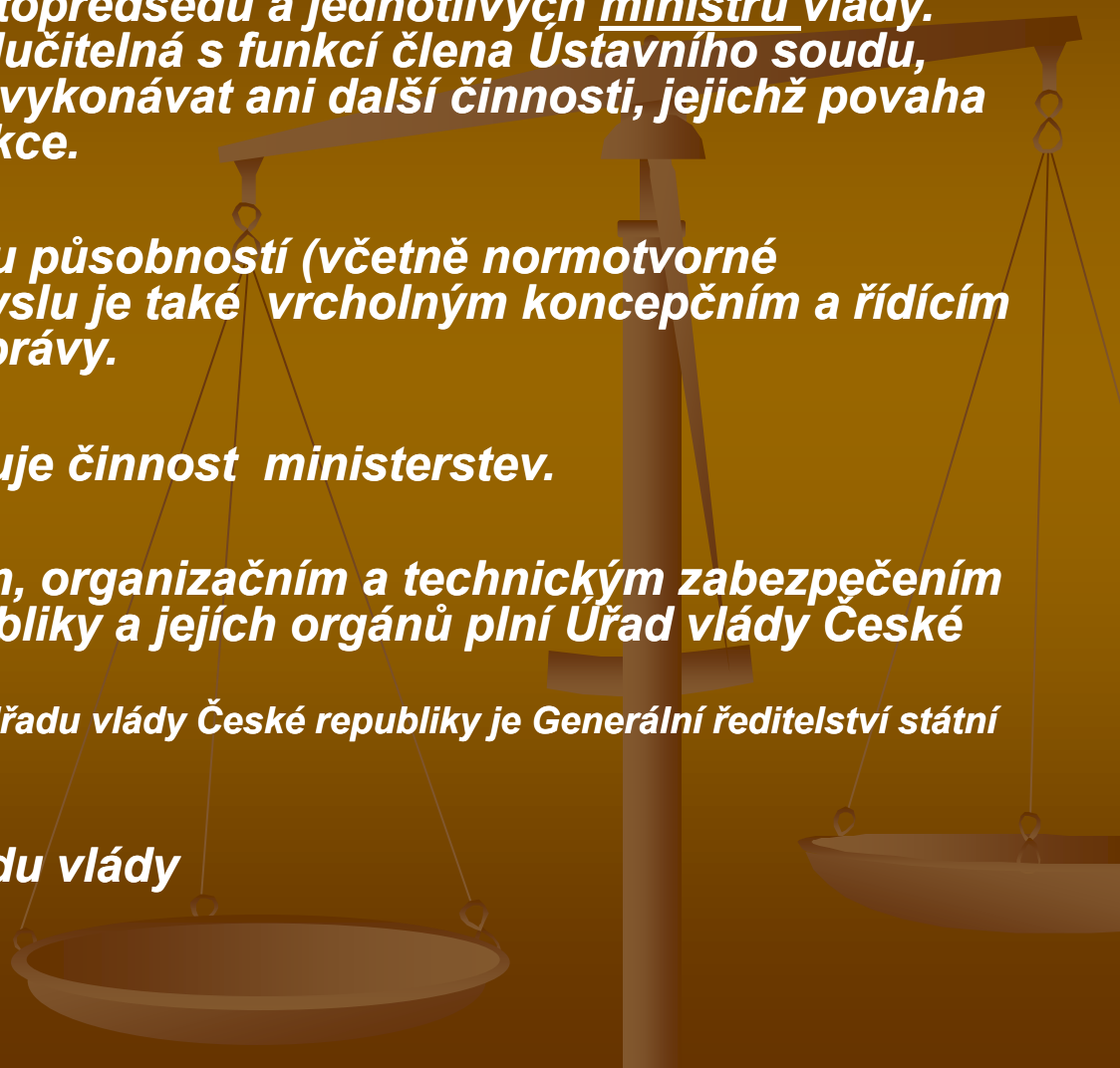
- *Ústřední orgány státní správy*
 - *Územně dekoncentrované (specializované) orgány státní správy*
 - *Organizace územní veřejné správy s všeobecnou působností*
 - *Orgány (subjekty) profesní a zájmové samosprávy*
-

„Ústřední úroveň“

- **vláda - vrcholný orgán výkonné moci** (Ústava České republiky, úst. zákon č. 1/1993 Sb.; **tzv. ústavní orgán**)
-
- **ministerstva - ústřední orgány státní správy, resp. ústřední správní úřady, v jejichž čele stojí člen vlády** (zákon č. 2/1969 Sb.)
 - **tzv. jiné ústřední správní úřady - v jejichž čele již člen vlády nestojí** (zákon č. 2/1969 Sb.)

Vláda - vrcholný orgán výkonné moci

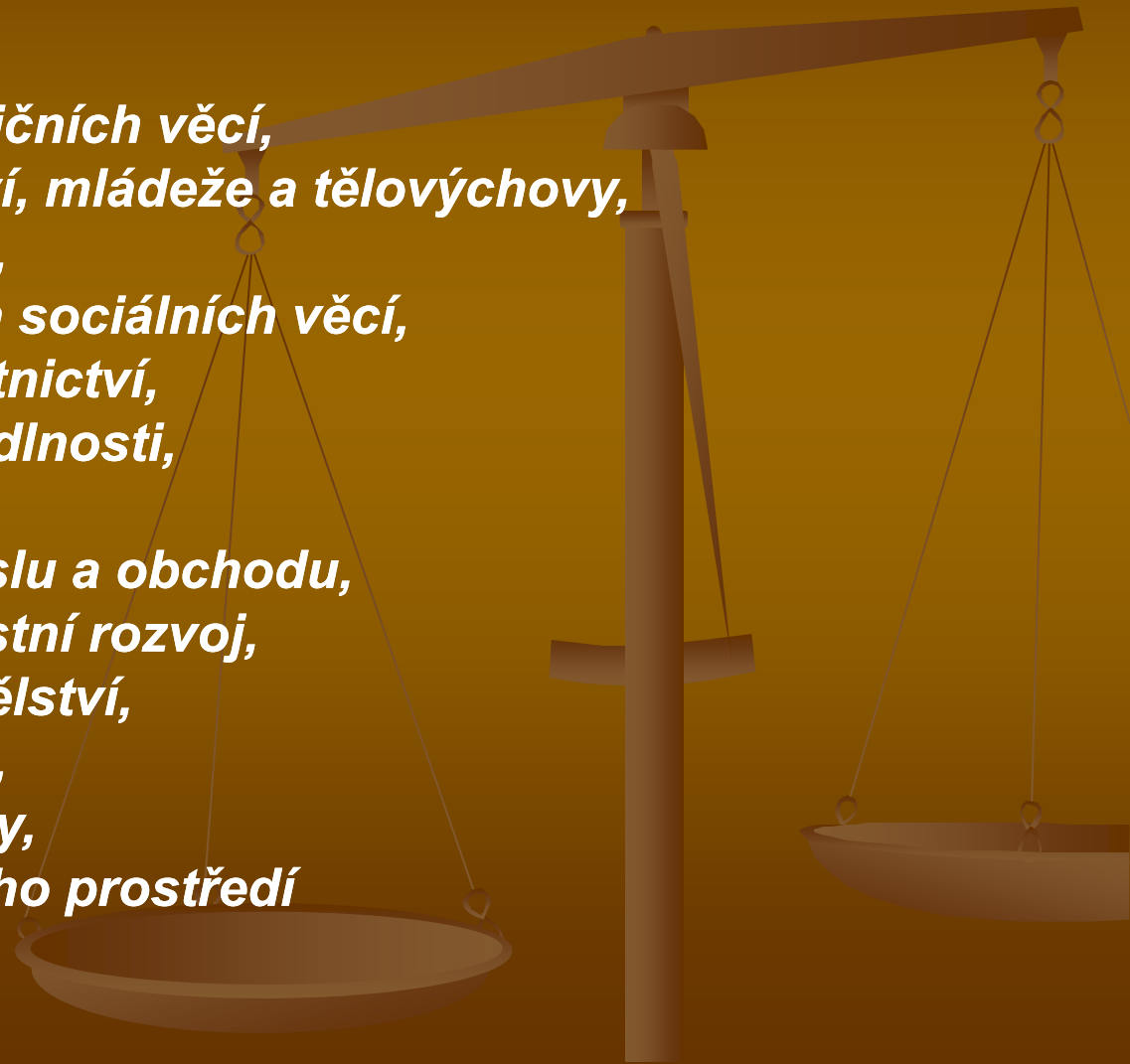
- **Skládá se z předsedy, místopředsedů a jednotlivých ministrů vlády. Funkce člena vlády je neslučitelná s funkcí člena Ústavního soudu, mimo to člen vlády nesmí vykonávat ani další činnosti, jejichž povaha odporuje výkonu jeho funkce.**
- **Disponuje tzv. všeobecnou působností (včetně normotvorné pravomoci) a v tomto smyslu je také vrcholným koncepčním a řídicím orgánem výkonu státní správy.**
- **Řídí, sjednocuje a kontroluje činnost ministerstev.**
- **Úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti vlády České republiky a jejich orgánů plní Úřad vlády České republiky**
 - **organizační jednotkou Úřadu vlády České republiky je Generální ředitelství státní služby.**
- **Může zřídit Legislativní radu vlády**

Ministerstva - ústřední orgány státní správy, resp. ústřední správní úřady, v jejichž čele stojí člen vlády

(v pořadí dle zákona č. 2/1969 Sb.)

- **Ministerstvo financí,**
- **Ministerstvo zahraničních věcí,**
- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,**
- **Ministerstvo kultury,**
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
- **Ministerstvo zdravotnictví,**
- **Ministerstvo spravedlnosti,**
- **Ministerstvo vnitra,**
- **Ministerstvo průmyslu a obchodu,**
- **Ministerstvo pro místní rozvoj,**
- **Ministerstvo zemědělství,**
- **Ministerstvo obrany,**
- **Ministerstvo dopravy,**
- **Ministerstvo životního prostředí**

Členění ministerstev podle oblastí, resp. úseků veřejné správy

■ **správa hospodářská**

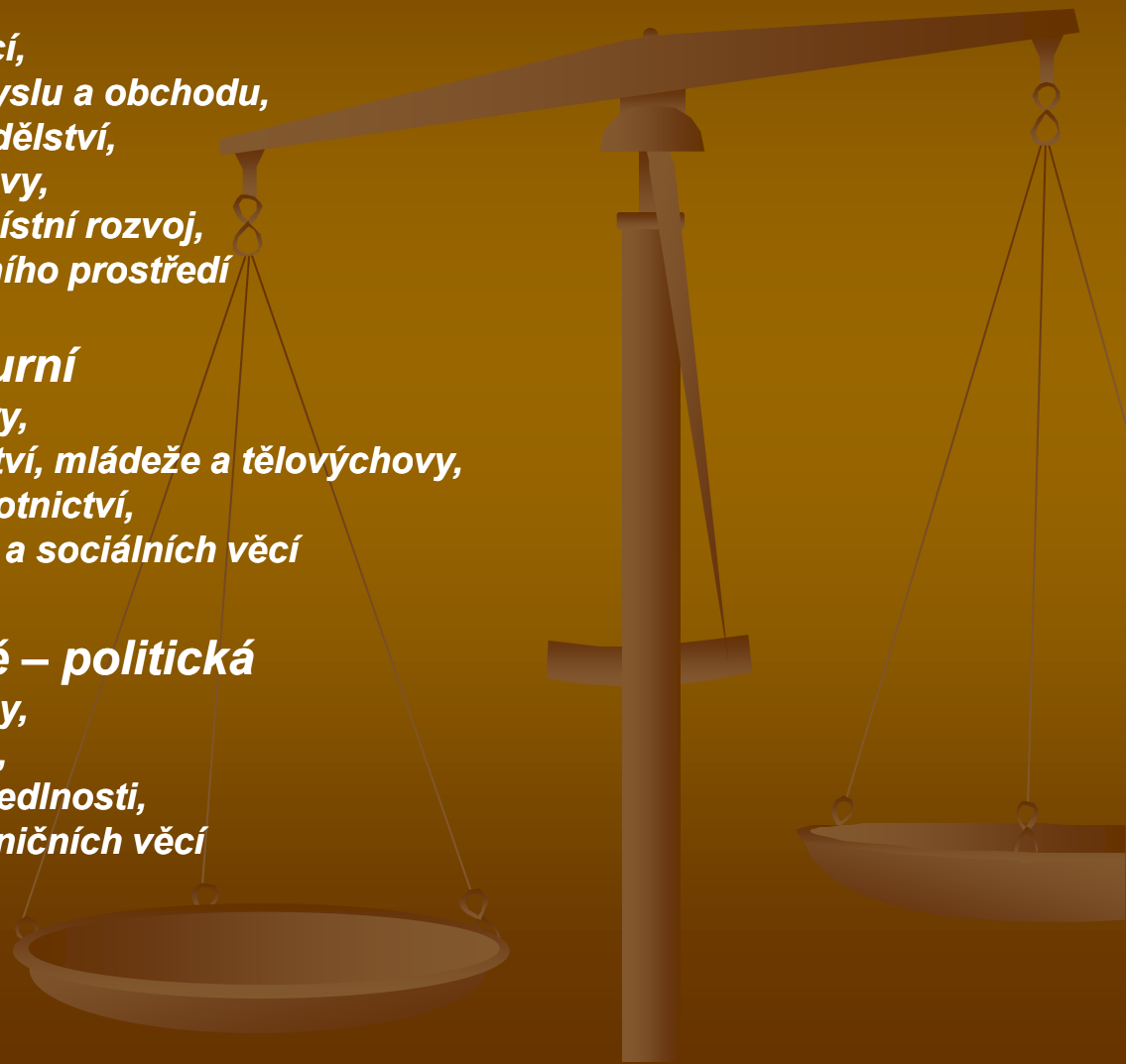
- *Ministerstvo financí,*
- *Ministerstvo průmyslu a obchodu,*
- *Ministerstvo zemědělství,*
- *Ministerstvo dopravy,*
- *Ministerstvo pro místní rozvoj,*
- *Ministerstvo životního prostředí*

■ **správa sociálně – kulturní**

- *Ministerstvo kultury,*
- *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,*
- *Ministerstvo zdravotnictví,*
- *Ministerstvo práce a sociálních věcí*

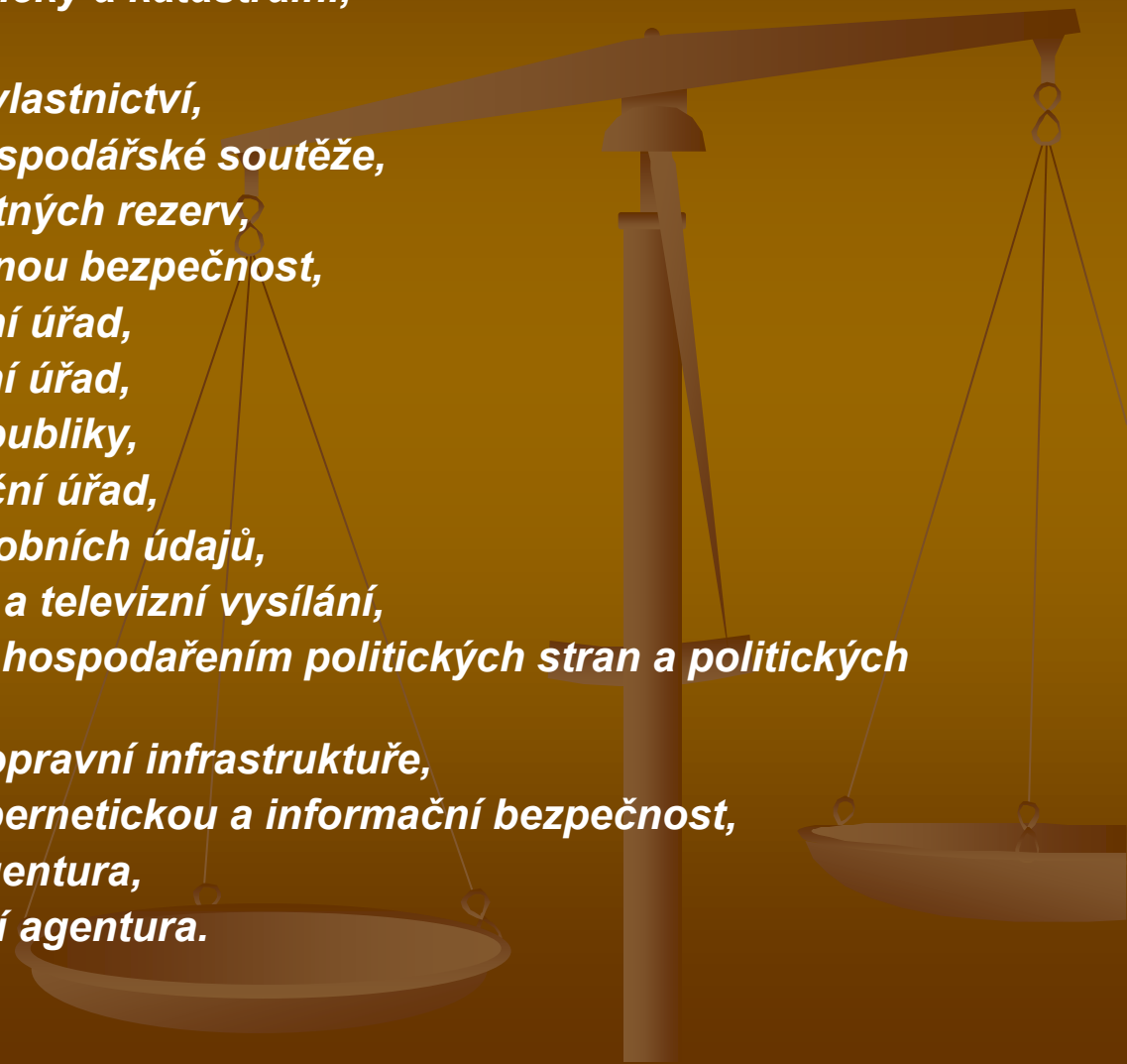
■ **správa administrativně – politická**

- *Ministerstvo obrany,*
- *Ministerstvo vnitra,*
- *Ministerstvo spravedlnosti,*
- *Ministerstvo zahraničních věcí*

Tzv. jiné, resp. další ústřední správní úřady

- *Český statistický úřad,*
- *Český úřad zeměměřický a katastrální,*
- *Český báňský úřad,*
- *Úřad průmyslového vlastnictví,*
- *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,*
- *Správa státních hmotných rezerv,*
- *Státní úřad pro jadernou bezpečnost,*
- *Národní bezpečnostní úřad,*
- *Energetický regulační úřad,*
- *Úřad vlády České republiky,*
- *Český telekomunikační úřad,*
- *Úřad pro ochranu osobních údajů,*
- *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání,*
- *Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí,*
- *Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře,*
- *Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost,*
- *Národní sportovní agentura,*
- *Digitální a informační agentura.*

Ministerstva a ostatní ústřední správní úřady

- ve veškeré své činnosti se řídí ústavními a ostatními zákony a usneseními vlády, plní úkoly v nich stanovené, jakož i úkoly vyplývající z členství ČR v EU (aj. mezinárodních integrací).
- za svěřená odvětví zpracovávají koncepce rozvoje svěřených odvětví a řešení stěžejních otázek, předkládají podklady potřebné pro sestavení návrhů státních rozpočtů, zabezpečují úkoly související se sjednáváním mezinárodních smluv, s rozvojem mezistátních styků a mezinárodní spolupráce
- pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky; na svých úsecích připravují návrhy zákonů a jiných právních předpisů, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim vláda uložila; dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě
- nižší orgány státní správy jim podávají zprávy a sdělují údaje, které si ministerstva a ostatní ústřední správní úřady vyžadují v rozsahu nezbytně nutném pro plnění svých úkolů

Tzv. územně dekoncentrované orgány státní správy

- **Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství a finanční úřady - 15 (zákon č. 456/2011 Sb.)**
- **Generální ředitelství cel, celní úřady - 15 (zákon č. 17/2012 Sb.),**
- **obvodní báňské úřady – 9 obvodů (navazují na Český báňský úřad) - (zákon č. 61/1988 Sb.),**
- **zeměměřické a katastrální inspektoráty (7 obvodů), a katastrální úřady pro jednotlivé kraje (zákon č. 359/1992 Sb.),**
- **územní inspektoráty - Státní energetické inspekce (zákon č. 406/2000 Sb.), Státní zemědělské a potravinářské inspekce – 7 obvodů (zákon č. 146/2002), Česká obchodní inspekce - 7 obvodů (zákon č. 64/1986 Sb.),**
- **krajská vojenská velitelství (zákon č. 585/2004 Sb.),**
- **krajské ředitelství policie (zákon č. 273/2008 Sb.),**
- **krajské pobočky úřadu práce, s kontaktními pracovišti (zákon č. 73/2011 Sb.)**
- **oblastní inspektoráty práce - 8 obvodů (navazují na Státní úřad inspekce práce) – (zákon č. 251/2005 Sb.),**
- **okresní správy sociálního zabezpečení (zákon č. 582/1991 Sb.),**
- **krajské veterinární správy (zákon č. 166/1999 Sb.),**
- **krajské hygienické stanice, s územními pracovišti (zákon č. 258/2000 Sb.)**

Orgány (subjekty) se zvláštním postavením

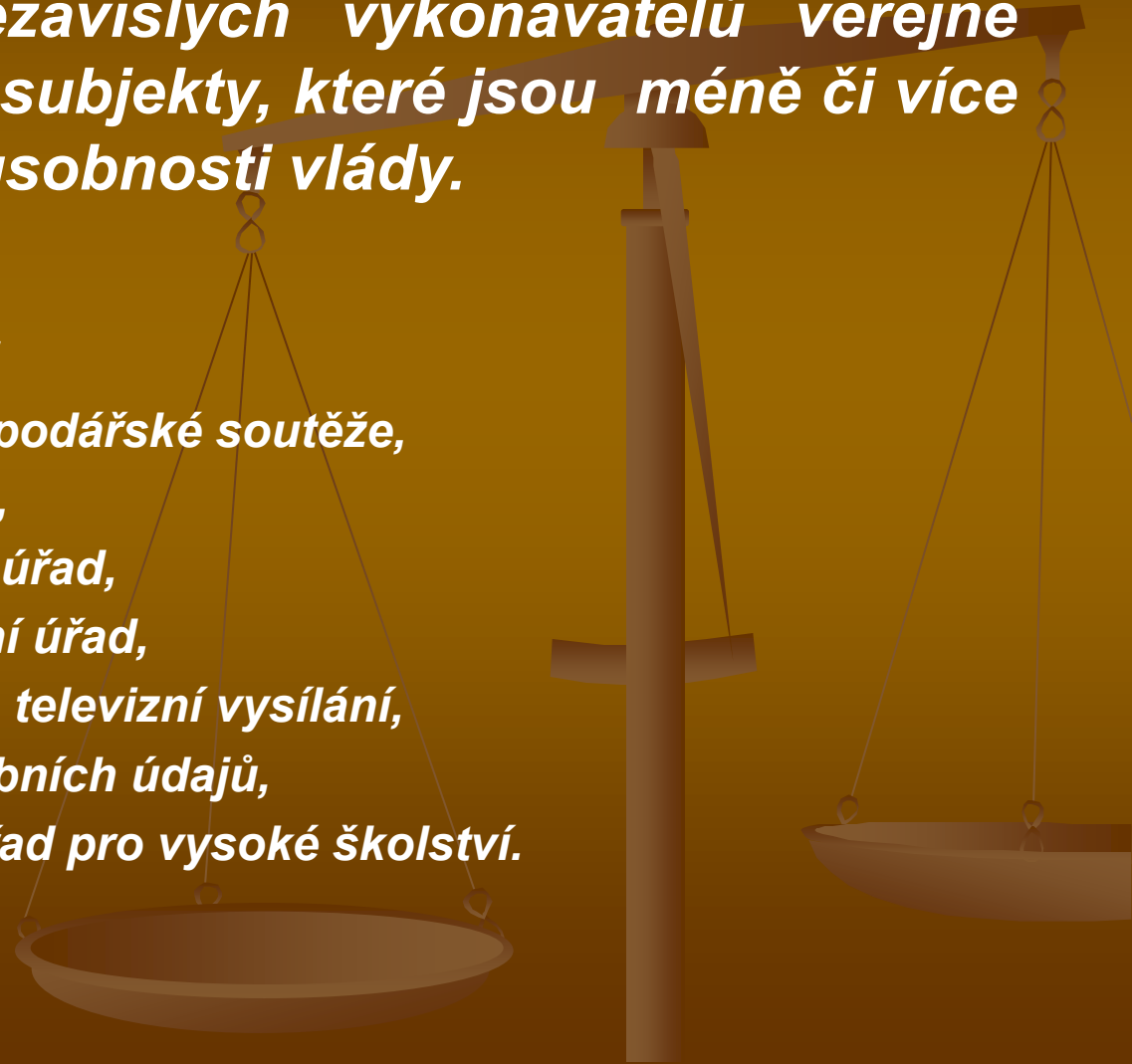
- *Tzv. nezávislí vykonavatelé veřejné správy*
- *Veřejné sbory*

Tzv. nezávislí vykonavatelé veřejné správy

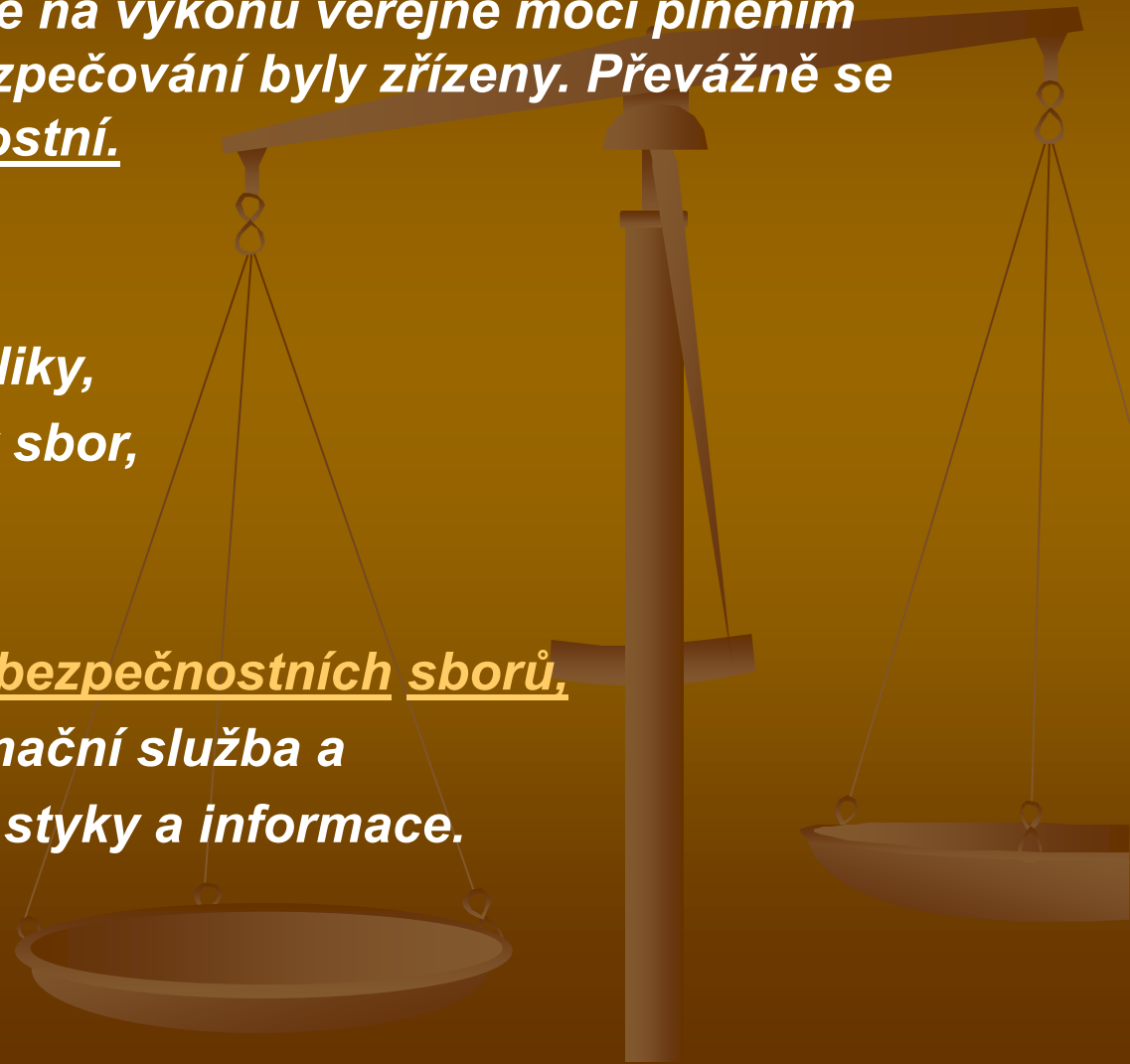
- *V případě tzv. nezávislých vykonavatelů veřejné správy se jedná se subjekty, které jsou méně či více vyňaty z „řídící“ působnosti vlády.*

- *Patří sem zejména :*
 - *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,*
 - *Český statistický úřad,*
 - *Energetický regulační úřad,*
 - *Český telekomunikační úřad,*
 - *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání,*
 - *Úřad pro ochranu osobních údajů,*
 - *Národní akreditační úřad pro vysoké školství.*

Veřejné sbory

- *Jde o sbory podílející se na výkonu veřejné moci plněním funkcí, pro jejichž zabezpečování byly zřízeny. Převážně se jedná o sbory bezpečnostní.*
- *Patří sem :*
 - *Policie České republiky,*
 - *Hasičský záchranný sbor,*
 - *Celní správa,*
 - *Vězeňská služba,*
 - *Generální inspekce bezpečnostních sborů,*
 - *Bezpečnostní informační služba a*
 - *Úřad pro zahraniční styky a informace.*

Další státní orgány

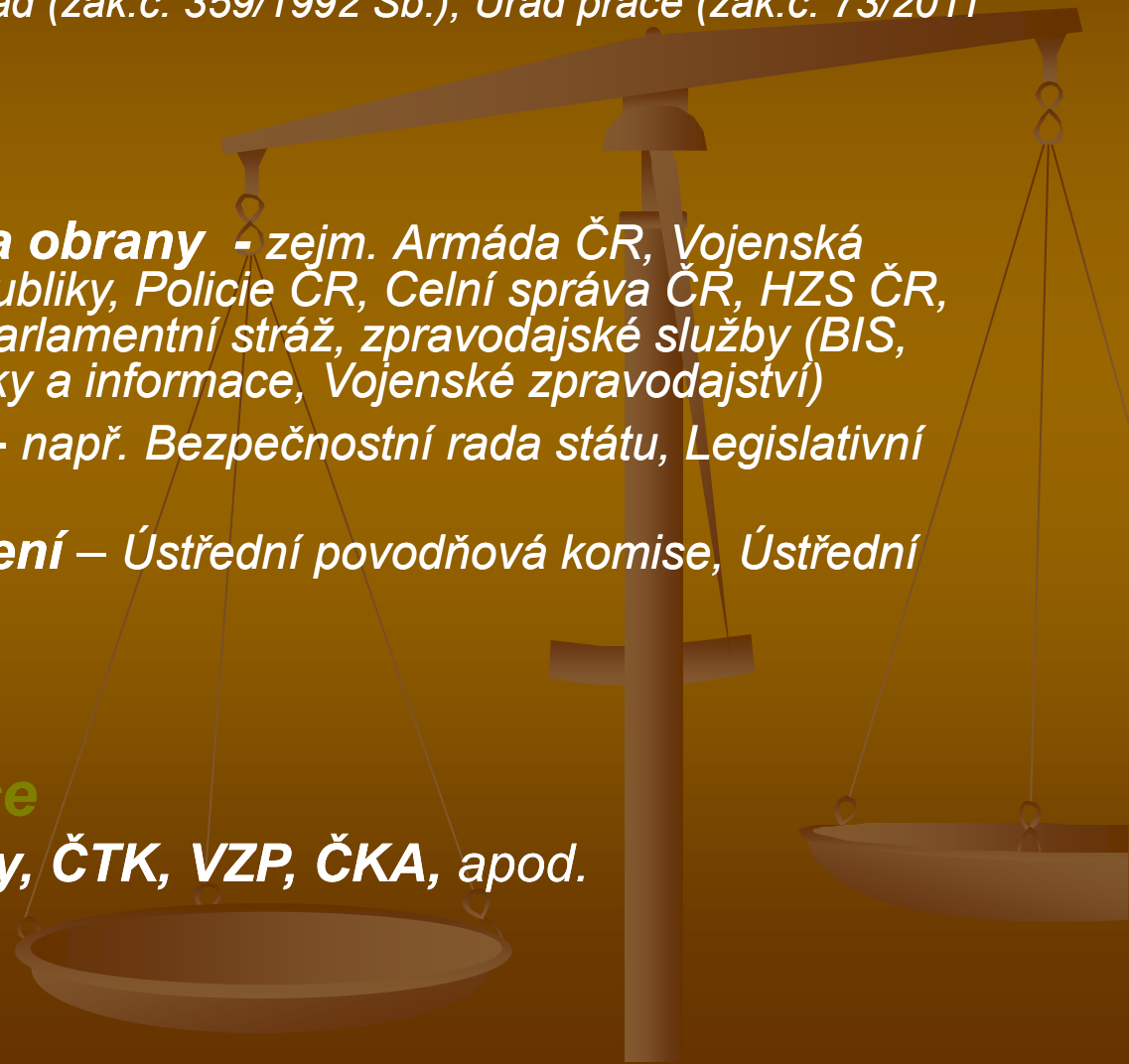
- **úřady s celostátní působností (ne ústřední)**
 - např. Zeměměřický úřad (zák.č. 359/1992 Sb.), Úřad práce (zák.č. 73/2011 Sb.) apod.

Zvláštní složky

- **oblast bezpečnosti a obrany** - zejm. Armáda ČR, Vojenská kancelář prezidenta republiky, Policie ČR, Celní správa ČR, HZS ČR, Vězeňská služba ČR, Parlamentní stráž, zpravodajské služby (BIS, Úřad pro zahraniční styky a informace, Vojenské zpravodajství)
- **oblast poradenství** – např. Bezpečnostní rada státu, Legislativní rada
- **oblast krizového řízení** – Ústřední povodňová komise, Ústřední krizový štáb,

Veřejnoprávní instituce

- **veřejné vysoké školy, ČTK, VZP, ČKA, apod.**

Státní ústavy

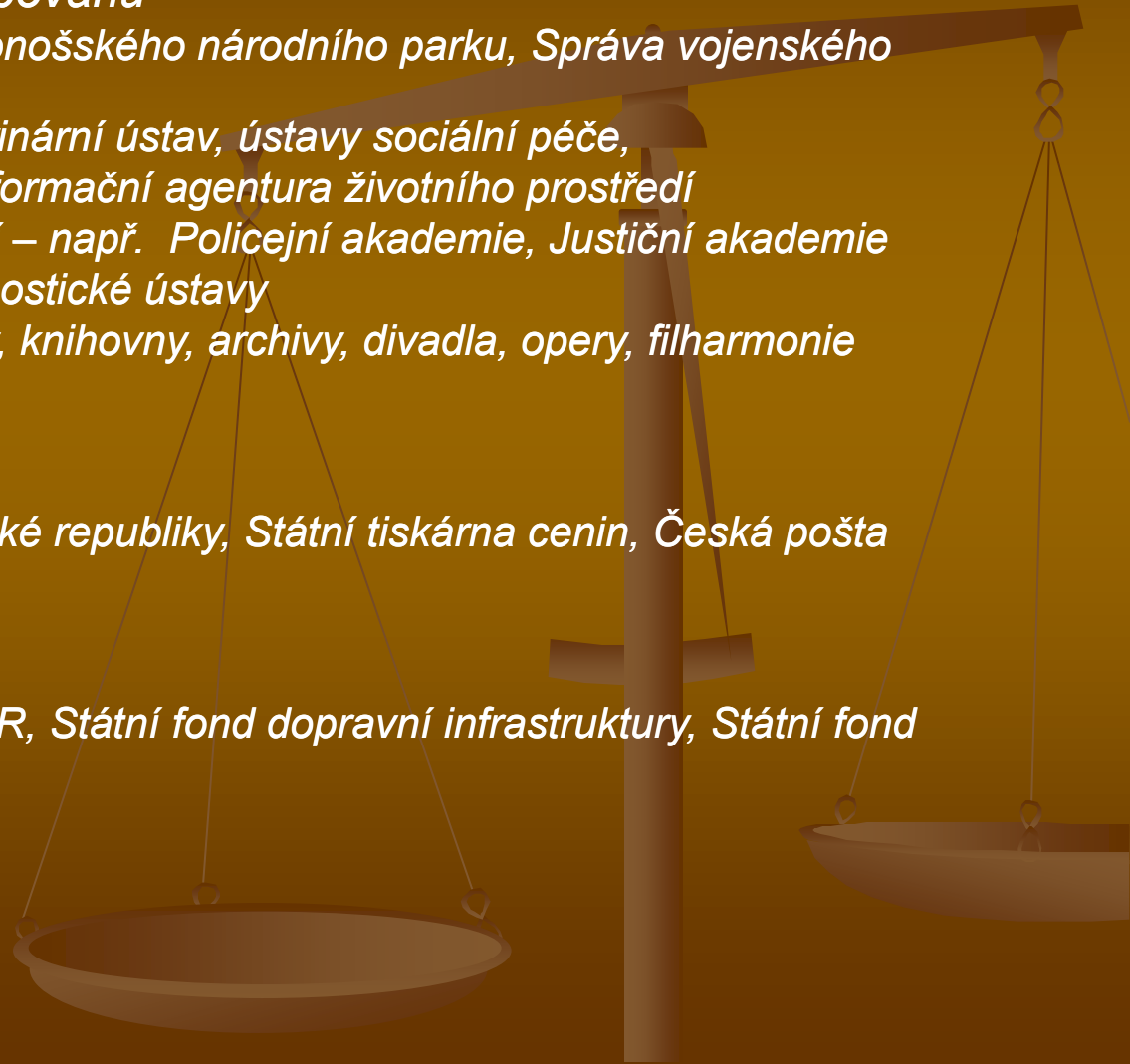
- *mají různou formu a právní povahu*
 - *správy – např. Správa Krkonošského národního parku, Správa vojenského bytového fondu*
 - *ústavy – např. Státní veterinární ústav, ústavy sociální péče,*
 - *agentury – např. Česká informační agentura životního prostředí*
 - *akademie, školská zařízení – např. Policejní akademie, Justiční akademie*
 - *nemocnice, léčebny, diagnostické ústavy*
 - *muzea, galerie, památníky, knihovny, archivy, divadla, opery, filharmonie*

Státní podniky

- *např. povodí řek, Lesy České republiky, Státní tiskárna cenin, Česká pošta*

Státní fondy

- *např. Státní fond kultury ČR, Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond rozvoje bydlení*

SHRNUTÍ, ZÁVĚR

...a co nás čeká příště

- ***Státní služba***

